

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . . . 25 K Félévre . . . . . 150 K
 Negyedévre . . . . . 75 K Egész évre . . . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A keresztyén sajtó

Nagy Napoleon, a császári trónokat feldöntő és királyi koronákat osztogató világverő hódító, az ötödik nagyhatalomnak szokta volt nevezni a sajtót. Ma már ő maga is revideálná ezt a véleményét s bizonyára elismerné a sajtót, mint első nagyhatalmasságot.

Államférfiak, diplomaták, de sőt uralkodók is elismerik a sajtó nagyjelentőségét és fontosságát, s ezért igyekeznek vele jóviszonyban lenni és hatalmukba, befolyásuk alá keríteni. Felismerték azonban a zsidók is azt a roppant hatalmat, amit a sajtó képvisel. Fajukat jellemző céltudatossággal, szívós kitartással vetették rá magukat az addig keresztyén kezekben volt sajtóra s alig egy néhány évtized alatt a világsajtónak tulnyomó nagyrészét maguknak szerezték meg. És ezzel átvették az uralmat a lelkek fölött.

A sajtó az egész világon a plutokraták, a zsidó pénzfejedelmek kezébe került és így természetesen az ő érdeküket szolgálja. Ezzel a félelmetes, csaknem ellenállhatatlan fegyverrel a kezükben, szerezték meg a közélet vezető helyeit. A sajtó útján készítették elő a közvéleményt mindarra, amit adott helyzetben az ő saját érdekükben állónak ítéltek. A hatalmukban álló sajtóval, főleg a napilapokkal készítették elő a háborút, majd a frontok összeomlását, azután a forradalmat, a proletárdiktatúrának nevezett zsidó-abszolutizmust. A sajtóval tartja a zsidófaj a kezében az egész magyar gazdasági életet, azzal irányította s részben irányítja ma is közéletünket és politikánkat. Ez a zsidó sajtó volt az, amely a magyar „urakra” uszította magyar munkástevéseit, a már jól ismert taktikájával, mely abból áll, hogy a közfigyelmet magáról és machinációiról igyekszik más felé elterelni.

Ennek az igazi nemzeti veszedelemnek a felismerése teremtette meg a keresztyén sajtót Magyarországon. Éreznünk kellett, hogy ezzel a mételyző, destruktív sajtóval, ennek a lelkekre gyakorolt kiszámíthatatlan káros, romboló hatásával szembe kell állítani egy magyar nemzeti irányu és keresztyén erkölcsöket istápoló, a zsidó sajtót ellensúlyozó állandó befolyást, amit csak a nemzeti alapon álló, keresztyén szellemű sajtóval remélhettünk elérni. Ez a megfontolás hívta életre a már igen nagy elterjedtségnek örvendő és nagy népszerűsége szert tett fővárosi keresztyén lapokat és a vidék nagy centrumaiban keletkezett újságokat, többek között a *Hajduföldet* is.

A zsidóság azonban nem nyugszik bele, hogy a már egyszer kezébe kaparinthott hatalmat és befolyást elveszítse, és hihetetlen erőfeszítéseket tesz arra, hogy

a lelkek fölötti egyeduralmát visszaszerezze. A legnagyobb áldozatoktól sem riad vissza e céljának elérése érdekében. Nagy tökével újabb és újabb lapokat alapítanak s a zsidó publikum tudja, hogy mivel tartozik sajtójának, mely minden sorával, minden betűjével a zsidó érdeket szolgálja.

Ezzel ismét csak a keresztyén közönség öntudatát lehet szembeszegezni. Tanuljuk meg a zsidóktól, felismerni a sajtó nagy fontosságát s tanulja meg ha-

záját, faját és krisztusi hitét féltő, ezekhez ragaszkodó minden magyar ember azt, hogy Magyarország nemzeti és keresztyén megújodása csak úgy lehetséges, ha minden izében magyar nemzeti és keresztyén sajtó veszi át a közélet irányításában és a közvélemény előkészítésében azt az öt megillető szerepet, amit idáig az erkölestelen, nemzetietlen, destruktív zsidó sajtó, mérhetetlen kárunkra oly hosszú időn át bitorolt.

Benyújtották a békeszerződés ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot.

— A nemzetgyűlés mai ülése —

Budapest, október 26. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülést 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Bejelenti hogy *Horthy Jenő* lemondott mandátumáról. Bejelenti hogy *Stréyer István* honvédelmi miniszter a hozzá intézett interpellációra a holnapi ülésen fog válaszolni. Felolvassák az interpellációs könyvet, amelybe két interpellációt jegyeztek be. Az interpellációra fél 1 órakor térnek át.

Hermann Miksa a találmányi szabadalom módosításáról szóló törvényjavaslatot ismerteti, amelynek elfogadását kéri a nemzetgyűléstől. *Rassay Károly* több módosítást ajánl, amit azonban a Ház elvet.

Ezután gróf *Csáky Imre* külügyminiszter *beterjeszti a békeszerződés ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot s kéri a sürgősség kimondását*

Ezután több bizottsági tagsági állást töltenek be, majd *Lingauer Albin* ismerteti *indítványát a sajtó revíziója tárgyában*. A kormány nem tett még intézkedést az újságíró kamarák felállítására.

Majd a *cenzuráról* szól. A cenzura olyan lehetetlen intézkedéseket tartalmaz, hogy a zszurnalisták valóságos tojás táncot járnak. A katonai cenzor tulmegy a határon s még a kormány-nyilatkozatokat is megnyirbálja. Több esetet sorol fel, amikor egyes lapokban megengedhetetlen cikkek jelentek meg, különösen a „*Magyarország*” és a „*Pesti Naplóban*.”

Indítványát visszavonja azzal a megokolással, hogy ha a katonai hírek cenzurázása

megszűnik s a belső rend helyreáll, ismét kéri fogja, hogy tűzzék napirendre indítványát.

Teleki Pál miniszterelnök bejelenti, hogy mindent elkövet a sajtó érdekében. *Vasadi Balogh György*, *Zákány Gyula* indítványát visszavonja.

Karafiáth Jenő ismerteti ezután indítványát harmadik vasuttipus-rendszer beállítására tárgyában.

Elnök ezután napirendi javaslatot tesz, amiután áttérnek az interpellációkra.

Vasadi Balog György a műegyetemen és tudományegyetemen a beiratkozásoknál az utóbbi időben előfordult atrocitásokat teszi szóvá s azt a kérdést intézi a kultuszminiszterhez, hogy hajlandó-e a műegyetemen és a tudományegyetemen a beiratkozásokat a törvény értelmében végrehajtani s hajlandó-e az egyetemi hallgatók hatásköri túllépését megbüntetni?

Haller miniszter nyomban válaszol s kijelenti, hogy tudomása szerint a legnagyobb rendben folyik a beiratkozás. Történetek ugyan incidensek, de ezt nem egyetemi hallgatók, hanem felelőtlen elemek követték el. Az egyetemi törvények végrehajtását biztosítani kívánja, ugyszintén az egyetemi tanárok tekintélyét is. Válaszát tudomásul veszik.

Zákány Gyula az internálások körül felmerült incidensek ügyében interpellál. Elmondja, hogy 80—100 ezer koronáért többeket hazabocsátottak és kérdi van-e erről tudomása az illetékes miniszternek? Választ nem kapott, mire az ülés fél 3 órakor véget ért.

A magyar követ a pápánál

Róma, okt. 26. (Nemz. St. tel. jel.) A pápa tegnap különkiallhatáson fogadta *Sommssich József* gróf magyar követet és felelőségét.

A corki polgármester éhen halt

Bécs, okt. 26. (N. St. t. j.) A Presse jelenti, hogy hivatalosan megerősítik, hogy a corki polgármester tegnap meghalt. A polgármester augusztus 12-ike óta folytatótt éhségstrájkot s ez 75 napig tartott. Valóságos orvosi rejtély, hogyan bírta oly hosszú ideig az éhezést. Az angol lapok megemlítik, hogy az eddig ismeretes leg-hosszabb éhségstrájk 68 napig tartott és pedig egy örült koplalt ennyi ideig. Megemlítik azt is, hogy a corki polgármester elődje sem természetes halállal mult ki.

Ugyanis Corkban az irek meggyilkoltak egy rendőrt, mire a meggyilkolt bajtársai az akkori polgármestert ölték meg.

A békeszerződés törvénybeiktatása

Budapest, okt. 26. (Nemzeti St. tel. jel.) A külügyminiszter által beterjesztett törvényjavaslat 8 pontból áll. Az első szakasz így kezdődik.

„Tekintettel arra a nehéz helyzetre, amely Magyarországra nézve a világháború szerencsétlen kimenetele folytán előállott és amely annak idején a magyar királyi kormánynak a békeszerződés aláírására vonatkozó elhatározásánál is döntő súlylyal bírt, az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Magyarország, Japán, Belgium, Kína, stb. állammal 1920 évi június 4-én Trianonban kötött békeszerződést a magyar állam törvényei közé iktatjuk.

Meghalt a görög király

Bécs, okt. 26. (N. St. t. j.) Sándor görög király tegnap este meghalt. A királyt hosszas szenvedéstől váltotta meg a halál. A Havas-ügynökség hivatalosan megerősíti a halál híreit.

Athen, okt. 26. (N. St. t. j.) Venizelosz kijelentette a Daily Mail athéni tudósítójának, hogy Konstantin királyt sohasem detronizálták s ennek folytán a trón automatikusan Pál hercegre száll, aki jelenleg Svájcban tartózkodik atyja mellett.

Rablógyilkosság a Balaton mellett

Budapest, okt. 26. (Nemzeti St. tel. jel.) Három fővárosi borkereskedő Klinger Sándor, Klinger Pál és Hoffer Pál Budapestről Badacsonyba utaztak, hogy bort vásároljanak. Hoffer Pál egy sárgabörtárcában 1 millió korona készpénzt vitt magával a bevásárlásra. — A három borkereskedőről elutazásuk óta nem érkezett semmi hír, mire hozzátartozóik megtették a főkapitányságon a feljelentést. A főkapitányság megindította a nyomozást s megállapította, hogy a fonyódi csendőrség jelentése szerint Fonyód és Máriatelep között egy esonakot találtak, amelyben a padalá szorítva egy sárga börtárca és egy kabát volt. A kiküldött detektívek megállapították, hogy a sárga börtárca Hoffer Pál tulajdona, amelyben az 1 millió korona volt. A börtárcát üresen találták. A kabát meg az egyik badacsonyi esonakosé, aki a borkereskedőket átakarta szállítani a tulsó partra. A rendőrségen azt hiszik, hogy a három borkereskedő bünténynek lett áldozata. A nyomozás teljes erővel folyik.

A BUDAPESTI ZSARGON-MAGYAROK

Hogy hívták azelőtt? -- A bóher-írók Ars Poétikája
A Talmud-stilus művészei -- Amit ők sem tagadnak

Nem érdektelen talán, ha egy kis világgosságot derítünk arra, kik is azok a pesti „magas” írók. Bizonyára érdekli a közönséget, hogy a mindenféle Weiszok és Köhnek neve hogyan változott át szép magyar névre:

Alább közöljük azoknak a magyar íróknak névsorát, akiknek legtöbbször a kabarék mértékhiitelesítője s a Földbusz avatott íróvá és kürtölték naggyá a szolidáris hírlap-zsidók, ilyenféle megállapodásokkal: én dicsérlek téged, te dicsérsz engem; vagy akik már okosabbak voltak: én dicsérlek téged, te dicséred őt és ő dicséri engem. Ezek azok a zsargon-magyarok, akik arra tanítottak bennünket, hogy: „én nem vagyok a te szolgád” — ezt így kell mondani: „én nem vagyok neked egy szolga.” Ezek a Gábor Andorok és Nadas Sándorok találták föl az ilyen kifejezéseket: „mire fel?” — „ki látott még egy olyat?” — „egy fenéket!” — „credj fel magadat Pestre” — stb. Hadd lássuk hát e dicső irodalmi nagyságokat — mindkét nevükön.

Hogy hívták azelőtt?

Molnár Ferenc—Neumann, Szomori Dezső—Weiss Mór, Szomoró Emil—Weiss Emánuel. Biró Lajos—Blau Lajbis, Lengyel Menyhért—Lebovits, Bajor Fülöp—Freund, Kóbor Tamás—Bermann Adolf, Nadas Sándor—Neumann, Somaházy István—Steiner Arnold, Miklós Andor—Klein Ármin, Emód Tamás—Fleischer Ernő—Szöllösi Zsigmond—Deutsh, Révész Béla—Reicher Albert, Hatvani Lajos—Deutsch Lajbisch Hatvani Lilly—Deutsch Ilona, Adorján Andor—Uachenbacher, Kemény Simon—Kohn, Kabos Ede—Rosenberg, Kunfi Zsigmond—Kohn, Kéri Pál—Krámer, Timár Szaniszló—Schwarzenberg Béla, Lakatos László—Kellner, Farkas Pál—Wolfner, Ignó—Veigelsberg Hugó, Szatmári Mór—Gottlieb Mór, Bary Agost—Rosenthal Hugó, dr Fabinyi Füzesséry István—Forschner Izidor, Bede Jób—Rosenberg Jakab, Jób Dániel—Ziffer Dávid, Gábor Andor—Greiner, dr Molnár Jenő—Müller Jakab, Molnár Jenő—Mandel, Berkes Imre—Berger Izidor, Ujvári Péter—Neuwelt Pinkász, Béla Henrik—Bernstein Chajem Nochem, Zsolt Béla—Steiner Bórách, Gyomai Imre—Weissberger Ignác, Erdősi Dezső—Ehrenwald Dávid, dr Bernát Ottó—Singer, Szép Ernő—Schön, Kovács Lidia—Frank László—Léderer Miksa, Göndör Ferenc—Krausz Náthán.

Uj osztrák kormány alakul

Bécs, okt. 26. (N. St. t. j.) Az osztrák keresztény szocialisták tovább folytatják kormányalakítási akciójukat. A tanácskozások ma is egész nap tartottak a nagynémetekkel. Általános az a felfogás, hogy a tárgyalások eredményre vezetnek. A nagynémetek csak olyan keretek között hajlandók együttműködni, amelyek politikai alapelveik feladását nem jelentik. Személyi kérdésekről eddig még nem volt szó, de valószínű, hogy Mayr dr lesz a külügyi államtitkár. Megbizatása azonban csak ideiglenes lesz, mert a külügyek vezetését egy régi diplomata fogják bízni. A hadügyminiszteriséget megszüntetik s a katonai ügyeket beolvastják a belügyminiszteriumba s a katonai ügyeket egy államtitkár fogja intézni. — A közoktatási, közéleti és a népjóléti tárcák élére hivatalnok embert akarnak állítani.

Statárium a Felvidéken

Pozsony, okt. 26. (N. St. t. j.) A Felvidéken kihirdetett ostromállapot ismét jelentékenyen szigorították. A rendelet értelmében Pozsonyban este 9 órakor be kell zárni a nyilvános helyeket. A színházak és mozik nem tarthatnak előadásokat. Este fél 10 órakor senkinek sem szabad az utcán járni. — Kassán hasonlóan szigorú intézkedéseket léptettek életbe. Este fél 10 után tilos az utcán való járás.

kátoraikat. Szép Ernő maga bevallja egy helyen, hogy amit ő sok társával együtt — „szakványban” gyárt, nem érték, de pénzszerzésre jó. Bródy Sándor is beismerte egyik írásáról: az egy link darab, „dehát mit csináljak én, a vén zsidó, valamiből nekem is csak élni kell!”

S ezzel végeztünk is a pesti rancesolók irókkal. Nem inkvizíciót, hanem csak boykottot hirdettünk ellenük. Közönségünk tudni fogja, hogy elsősorban igazi magyar íróinktól kell olvasnia, amíg köztük ilyen tehetségek vannak és lesznek: Herceg Ferenc, Gárdonyi Géza, Cholnoki Viktor, Ambrus Zoltán, Pekár Gyula, Szaboleska Mihály, Török Gyula, Kosztolányi Dezső, Szabó Dezső, stb.

Erős Tibor

A béke ratifikáció ellen

Budapest, október 26. (Nemz. St. tel. jel.) A Terület Védő Liga, az Ébredő Magyarok Egyesülete s több más egyesület és társaság a következő napok egyikén nagyszabású tüntetést rendeznek a béke ratifikálása ellen.

Friedrich nem adja el a gyárát

Budapest okt. 26. (Nemzeti St. tel. jel.) Gazdasági körökben híre járt, hogy Friedrich István mátyásföldi gépgyárát a híres Wohaska cég 9 millió koronáért megveszi. A hírt Friedrich István megcáfolja s kijelenti, hogy semmiféle tárgyalás nem volt s nincs is szándékában eladni a gépgyárát.

A népbiztosok bünpere

Budapest, okt. 26. (Nemz. St. tel. jel.) A népbiztosoknak több hónap óta tartó bünpereben ma fejezték be a bizonyítási eljárást. A bíróság a kiegészítésre vonatkozólag beterveztett indítványok felett ma határoz.

Forrongás Írországban

Bécs, okt. 26. (Nemz. St. tel. jel.) Bazelből jelentik, hogy egész Írországban forrongás észlelhető. Állítólag a simfeinek általános felkelést terveznek. A lázadás Dublinból indulna ki. Az ir nacionalisták állítólag az angol munkásszövetséggel titkos megállapodást létesítettek.

Elfogták Szörcey megkínzóit

Bécs, okt. 26. (N. St. t. j.) Szörcey István magyar földbirtokos ügyében, aki ellen Bécsben nemrég az odamenekült magyar kommunisták merényletet követtek el, a nyomozás sikerre vezetett. Nemcsak a tettesek neveit derítette ki, hanem az egyik tettest: Szabó Ferenc magyar kommunizát le is tartóztatta. Szabó volt az, aki Szörceyét különböző kínzásokkal fenyegette. A letartóztatott emberek között van Ternei, ismert magyar kommunista is.

Es még sokáig folytathatók a pesti irodalomnak ezt a névsorát, de nem akarjuk túlságosan megterhelni a közönség emlékezőtehetségét és nem akarunk oly nagy lelki eszmőrt okozni. Ma már világosan látható, mire vezetett volna a kezdődő irodalmi anarkia, ha nem siettünk volna dezinficiálni ezeket a „költőknek” tudatos fertőzéseit. Most izelítőt adunk közönségünknek a zsargon-írók kultusz-magyar-talanságából:

A bóher-írók Ars Poétikája

Gábor (Greiner) Andor: „smucig emberek ne héklizzák a kocsist” — „ne murizzon” — „ahol délutáni szunnyomát szunyutam” — „én garantálom neked a rongyot” — „noh ni dagevézn” — „nem lehet mindenki se lecsuszott földbirtokos” — „a grejzleros nem egy ember.”

Szép (Schön) Ernő írói szótárában ilyen szavak vannak: flangéroz, vurstli, lögni, lecsuszni, drága pofám. Rengeteg ilyen törzsökös magyarságu sora van: könyörgöm, ne tessék leutálni. Könnyű volna ezekre azt mondani, hogy idéz, más szájába adja ezeket a mondatokat, jellemezni akar. De nem, — ezek az ő szavai.

A Szenesemberek és a Pesti Futárok Nadas (Neumann) Sándorai így beszélnek: „leültem magamat egy konfliba” — „én nem vagyok neked egy nimandja” — „én hagyok magammal beszélni” — „egész vandlizva megy.”

A moral insanity zsargon-írók trágárságáról jobb volna nem is beszélni. Ebben még Szép Ernőnek és Heltai Jenőnek sem sikerült Kövály Gyulán túltenni. Még Ignó (Veigelsberg Hugo) lapjában is jelenhetnek meg olyanok, amiket tisztességes társaságban nem lehet reprodukálni.

Ezek az új nyelveztetők apró egyéni disznóságukat művészetté hirdetik és azt haragják tőlünkbe, hogy őszintének és egyéninek kell lenni. Ők persze ilyen értelemben veszik ezt: egyéniség még akkor is, ha az őszinteség az utcai lány szemérmetlen mutogatása. A kabaré nemzeti irodalom tingli-tangli románcirónak az irodalom csak olyan harmonika, melyet minden „egyéniség”-napszamos a maga nótájára nyuz jobbra-balra.

Amit ők sem tagadnak

Meddő dolog ezeket az írókat védeni, mikor ők maguk sem tagadják bűnüket, hanem még ők maguk meghazudtolják fogadatlan pró-

Budapest, okt. 26. (Nemz. St. tel. jel.) Értetülésünk szerint a nemzetgyűlés egyrésze tegnap este az Egyetem-utcai párhelyiségben értekezletet tartott, amelyen heves hangok hallatszottak a békeszerződés ellen.

Gazdasági tárgyalásaink

Budapest, okt. 26. (N. St. t. j.) A román gazdasági bizottság Budapestre való érkezése ismét elmarad s csupán Take Jonesen visszatérése után fog a magyar fővárosba indulni. E héten Svájcban érkezik egy bizottság gazdasági tárgyalás céljából Budapestre. Jelenleg a bolgárokkal folynak gazdasági tárgyalások.

HIREK

A megértés

hangján ír egy fővárosi lap hasábjain Scholtz Ödön lutheranus vallású nemzeti gyűlési képviselő, üdvözölve a katolikus nagygyűlést. Fejtételeiben kimutatja a protestantizmus és katoliciánus érdekegyesület Csak egyesült erővel sikerült a képviselőválasztások alkalmával is azt a győzelmet elérni, mely nem a katolikusok vagy a protestánsok, hanem a keresztények győzelme volt... Ez az igazi keresztény gondolkodás, ez az igazi keresztény feljogosítás. Ez a hang nem a féltékenységek és gyűlölködésnek a hangja. Ez homlokegyenest ellenkezik a Baltazár-Degenfeld iskolával, melynek jelszava: „inkább száz zsidó, mint egy katolikus...”

Mi már csak inkább tekintjük testvérünknek a katolikus magyart, mint az izraelita zsidót.

Gyorssegélyalapunkra ma a Jogász- és tisztviselői kör küldött be hozzánk 300 koronát. A másik társaskör, mely csaknem kizárólag a legnehezebb anyagi helyzettel küzdő középosztály tagjait foglalja magában. Csak a társadalomnak igazán tehetőselemei tartják gondosan becsukott bugyellárisukon a kezüket. Kétségbeejtő nyomorban sanyaló szegényeink nevében intézzük hozzájuk kérés szavunkat!

Csütörtökön lesz az esztétikai előadás. Tankó Béla következő esztétikai előadását közbejött okok miatt nem szerdán 27-én, hanem csütörtökön délután 6 órakor tartja meg. szintén a kollegium dísztermében.

Üzemzavar a világítási vállalatnál. Debrecen sz. kir. város világítási vállalatát közli, hogy javításba küldött gépe minden sürgetése és nyert ígéret dacára mindezeig nem érkezett vissza. A másik gép a nagy terhet egymagában viselni nem képes, miért is az áramfogyasztás korlátozása elkerülhetetlen. Epen ezért szükségessé vált, hogy a világítás érdekében a motorok használata délutáni 4 óra után betiltassék. Erre való tekintettel az áramszolgáltatás már délelőtt 11 órakor megfog kezdődni. Kiseb üzemzavarok a kijavított gép visszaérkezéséig kikerülhetetlenek. Ezekért a közönség türelmét és elnézését kéri a világítási vállalat vezetője.

Move lovasverseny. Tisza István gróf emlékünnepe miatt a Move lovasversenye nem folyó hó 31-én, hanem e hó 30-án, szombaton lesz megtartva. Kezdeté délelőtt fél 12 órakor. Buffet! Totalizateur! Kis vasut közlekedés a Bikától.

Menekültek karácsonyi ajándéka. Fáznak a menekültek. Hideg a kopott nyári ruha, hideg a vagon deszkafala, hideg a barak rosszul fűthető szobája és hideg a közönyös emberek szíve. Juttassuk a menekültek egy kis meleghez, testüket, lelküket is. Akit az Isten anyagi javakkal megáldott, segítse őket adományával, hogy legalább karácsony estéjén érezzék meg menekültjeink, hogy magyarok között vannak. A szerényebb viszonyok között élők is megtehetik a magukét, mert bármilyen csekélységgel is, de meg szoktuk ajándékozni szeretteinket. Adjuk az idej ajándékra szánt összegét a menekülteknek. Váltunk meg a névnapj. karácsonyi ajándékunkat. Az adományról szóló elismerés lesz a legszebb ajándék az ajándékozó számára. És mi is fogjuk szívünkben érezni azt a meleget, amelyet az adományon beszerzett meleg ruha, harisnya nyújt majd a kis menekült gyermekeknek. Adományokat köszönettel felvezet a Menekültügyi Kirendeltség Simonffy u. 1. c. délelőtt 8-11-ig és az EME jótéti bizottsága Péterfia u. 76. sz. hétéfő, szerda délután 3-4-ig és szombat délután 5-7-ig.

Vetőmag a gazdáknak. Hubert Otto főispán közbenjárására a közlemezési miniszter 100 mm. vetőmagbuzát utalt ki a debreceni gazdáknak. Felkértek azon gazdákat, kik vetőmagot igényelnek, hogy még e hét folyamán az első jegyzést a Gazdasági Egyesületnél eszközöljék. Egy métermáza buzáért három mm. csöves tengerit kell beszolgáltatni és szállítási költségeket mm.-ként 100 k. utólagos elszámolás mellett befizetni.

Adományok. Gróf Tisza István emlékműre a polgármesteri hivatalban újabb adakoztak: dr. Moskovitz Miksa, Nagy Pál és Némethy László 100-100 koronát.

Tisza István emléke. A reformáció emlékünnepe lesz gróf Tisza István halálának évfordulója is. Tisza István emlékezetére számos társadalmi egyesülés gyászünnepeket rendez.

Titokzatos hullát fogtak ki a Dunából. A budapesti államrendőrség átiratban értesítette a debreceni államrendőrséget, hogy okt. 18-án Nagytétényben az állami hizaloda mellett, a Dunától kb. 50-60 lépésnyire Lerner Ferenc nagytétényi lakos egy körakásra akadt férfi hullát fogott ki. A hulla jól öltözött volt, zsebeiben több iratot találtak, melyből kitűnt, hogy az illető Sztaler Ignác alsódbabasi születésű, izraelita vallású, aki Debrecenben Boldizsár Sára mosónőnél Harsányi Gusztáv-utca 7. szám alatt lakott. A debreceni rendőrség a budapesti rendőrség megkeresésére ez ügyben megindította a nyomozást, melynek során kiderült, hogy Sztaler Ignác még ez év májusában került Boldizsár Sárahoz, kinél albréletben lakott és még májusban elment Harsányi Gusztáv-utcai lakásából azzal, hogy üzleti ügyben néhány napra elutazik. Azonban Sztaler még mindezeig nem tért vissza. Ebből kétségkívül megállapítható volt, hogy a Dunából kifogott hulla csakugyan Sztaler Ignác. Most aztán az irányban nyomoz a budapesti rendőrség, vajon hogy került a Dunába Sztaler és hogy mi okozta halálát.

A Move vivó szakosztály alakuló gyűlése. A Move debreceni Sport Egylet tudatja, hogy vivószakosztályának alakuló gyűlése f. hó 27-én szerdán délután 6 órakor lesz a Kereskedelmi Akadémia dísztermében. Felkértek a vivó szakosztály tagjait, hogy a gyűlésen valamennyien jelenjenek meg.

Ée kell jelenteni a háborús szerzeményt. A m. kir. pénzügyminiszteriumnak 89.900-1920. VII. a. számú rendelete értelmében a magyar állam területén lakó mindazon adókötelesek, akik 1916. évi október hó 17. óta ajándék, örökség, hagyomány vagy vétel útján olyan ingó vagyont szereztek, amely a magyar állam területén kívül kerül rendelkezésre s amely a szerzés után is kint hagyott, ezt a vagyont s ennek értékét kötelesek a m. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó évi november hó 4-ig írásban bejelenteni. Az ezután megszerzendő ily vagyon a szerzés után 15 nap alatt jelentendő be. Bejelentendő: 1. a takarékpénztárak az összeg, a pénzügyet megjelölésével; 2. az értékpapírok, részvények, záloglevelek, a címletek név- és forgalmi érték megjelölésével; 3. pénzek, az összeg és pénzenek szerint, valamint más ingó vagyon s a külföldi életbiztosító intézetek magyarországi képviselőitől kötött életbiztosítási vagy életjáradéki kötvényekre előre befizetett összegek s annak neve, akinél a vagyon tárgy őrízetik. A bejelentés elmulasztása, vagy valótlan bejelentés 6 hónapig terjedhető elzárással és 100-2000 koronáig terjedő bírsággal büntetetik. — M. kir. pénzügyigazgatóság.

Őszi vásár. A jótékony Nőegylet és a Baross-Szövetség Őszivásárja méreteiben, változatosságában érdekes látványival minden eddig felül muló lesz. Őriási érdeklődés nyilvánul városzerte iránta. A helybeli kereskedő világ színeje nagy ambícióval készül az Őszivásárra, hol áruik legjobbjait a napi árnál sokkalta olcsóbban bocsájtják áruba. Felhívjuk tehát városunk közönségét, hogy karácsonyi bevásárlásait a jótékony Nőegylet őszi vásárján eszközölje. Lesz ott minden: butor, fehérnemű, háztartási cikkek, kézimunkák (a Pálffy nővérek és a Háziipar remek munkái) fűszer, esemege és ík, zöldség, gyümölcs, virág, játék, mézes, pérec, papír- és porcelán áruk, pipere cikkek stb. Mindkét napon át buffet, délelőtt sör, délután uzsonna és vacsora is, továbbá a hangversenyteremben órától-óra más és más, pompásabb műsorral kabará. Városunk legjobb műkedvelőivel és a Csokonai színház néhány művészeinek közreműködésével, melynek műsorán tánc, ének, szavalt dialóg, monológ és szindarabok, kuplé újdonságok lesznek, egy szóval elsőrendű szórakozást ígér. Igen érdekes része lesz a Vagyonmentő vásár, ahol Budapest mintájára oda küldik az eladásra szánt tárgyaikat az árak meghatározásával és a nőegyleti hölgyek elárverezik, avagy eladják. Egész napon át sorsolás, cigány-zene, confetti. Kezdeté délelőtt 10 órakor. Belépti-jegy a vigalmiadóval együtt 5 korona 50 fillér.

Margit fürdő kellemesen fűtve, állandóan egész nap nyitva van.

Fát kapunk tengeriért. Az Agraria kassai esch banknak Hubert Ottó főispán útján Debrecen városához intézett ajánlata ügyében, miután a rekompensációs ügylet lebonyolításához a közlemezési miniszter hozzájárulása szükséges. Zöld József tb. tanácsnok, a közlemezési ügyosztály vezetője tegnap felutazott Budapestre.

Országos tüzoltó gyűlés. A magyar tüzoltó szövetség november 5-én és 6-án tartja országos gyűlést Budapestén. A debreceni önkéntes tüzoltó egyesület, mely valamikor az ország első testülete volt, nem képviselheteti magát a szövetségi gyűlésen, mert a két forradalom, a proletárdiktatura és oláh megszállás óta újraalakulását a szabadkőműves aknamunka megakadályozta. Az országos tüzoltó szövetségi gyűlésen a debreceni önkéntes tüzoltó-egylet ügyét is szóvá fogják tenni.

Igazoltatják a Petőfi-dalkör tagjait. A debreceni Petőfi-dalkör választmányára Ikódy János elnöke alatt bizottságot küldött ki a dalkör tagjainak igazolására. A bizottság felhívja a közönséget, hogy bárki bármi terhelőt is tud a dalkör tagjaira a vörös rémuralom vagy az oláh megszállás idejéből, írásban vagy szóval jelentse be az igazoltató bizottság elnökének (városbáza, levéltár) a hivatalos órák alatt november 15-éig.

Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei: A faigazolványok lebélyegzését a beszerzési csoport pénzügyi palota földszint 11 számú helyiségben minden délután 3 órától kezdődőleg eszközöli.

Előnyár a novemberi burgonyáért. A közlemezési miniszter megengedte, hogy a debreceni burgonyaközvetítő iroda a november hónapban leszállítandó burgonya mázsájáért 30 korona prémiumot fizethessen. Szóval megint „olcsóbb” lesz a lemaximált burgonya.

Bezárták a hajdusámsoni népiszkolát. Hajdúvármegye tisztí főorvosa a hajdusámsoni népiszkolát bezáratta, mert az egyik tanító eszládjában fellépett a vörheny.

Az eperfákat kimélni kell. A szekszárdi selyemtenyésztési felügyelőség átirata folytán a m. kir. belügyminiszter körrendeletére hivatkozással a polgármester felhívja a város közönségét, hogy — dacára a nagy tűzfahianyára — a közutakon, utcákon és tereken levő selyemtenyésztés céljait szolgáló szederfák kivágástól, vagy rongálásától annyival is inkább őrizzék meg, mert a törvény alapján az államrendőrség a vétkesekkel szemben a legszigorúbban fog eljárni.

Rendőri hírek. Vigyázatlanágból halál Tegnap délelőtt Husnya József, a nagycseri állomás előjáró fiára, ráborult 2 liter forró tej és a fücskát összeégette. A fiu a közlemezési sörüléseibe behalt. — **Körözések Viosak Pál** rovt multu kereskedő segéd, ki 2 rendbeli lopott miatt le volt esukva, megszökött a katonai fogdából még a kommun alatt, azóta Várdi Béla név alatt bujkált a városban, azonban köröző röndelet alapján a debreceni rendőrség letartóztatta és megindította ellene az eljárást. — **Vetti Barbara** Stamfer Winzensdorfi születésű lány körözését rendelte el a rendőrség, aki Shwarcz Erzsébet nyirbátori lakostól 30 ezer korona értékű fehérneműt lopott, Kis János sertéskereskedőtől pedig 300 koronát esalt ki és megszökött. — **Kéménytűz** Hétfőn délután a Frohner szállodában kéménytűz volt. A tüzet a kivonult tüzoltóság mintegy fél óra alatt lokalizálta. A kár jelentéktelen. — **Csaló tisztviselő** Rádai Gábor Máv tisztviselő a Pap Imre és Gácsi András részére utalt szentet. Debreceni Gábor, debreceni lakosnak utalta. A Rendőrség őrízetbe vette a seftelő tisztviselőt.

Az angliai sztrájk vége

London, okt. 26. (N. St. t. j.) Az angol bányászsztrájk holnap véget fog érni, mivel a tárgyalások kedvezően haladnak.

MA szenzációs vendégszereplés. Az Ocskay-pár fellépte!

A kath. Népszövetség vasárnap délután tartotta meg második szabad előadását a rom. kath. főgimnáziumban a tornatermet zsúfolásig megtöltő közönség előtt. A közönség előtt először mutatkozott be a népszövetségi zenekar általános tetszés mellett; különösen magyar darabjaival aratott nagy sikert. A máv. Horthy dalárda Kollwenz Rezső karnagy vezetésével hazafias dalokat énekelt, egy fiatal kezdő dalárdatól nem várta készlettel. Két szavaltában gyönyörködhetett a közönség. Rajk Gizella IV. éves tan. kép. növendék nagy érzéssel előadta Körösi: „Mi lesz a magyarral?” c. gyönyörű költeményét. Ugyancsak nagy tetszést váltott ki Hosszu Ferenc Tompa: „A rab golyó” c. nagyon is aktuális költeményével. Kollwenz Rezső népszövetségi igazgató a magyar zenelátogató közönségről tartott értékes és buzdító fölölvást, amelyben egy filharmonikus zenekar felállításának szükségességét hangsúlyozta. A közönség egy kellemesen töltött délután emlékével távozott.

BAROSS-SZÖVETSÉGI KÖZLEMÉNYEK

Dr Varga Lajos tagtársunk a múlt héten tartott magasszínvonalú, értékes előadását a héten, *szeddán délután 6 órai* kezdettel folytatja, amikor is a pénzügyi reformok eszközeiről, a községi takarékpénztárakról és biztosító intézetekről, valamint a már működő ily intézetekről fog ismertetést nyújtani. Tekintettel a tárgy fontosságára, a város vezetősége volt szíves kis tanácsstermet az előadás részére rendelkezésünkre bocsájtani, hová ezután hívjuk meg tisztelettel az érdeklődő közönséget. A terem fűtve lesz és előadásunk díjtalan.

Őszi vásár. Szövetségünk felkéri mindazon tagjait, akik a Jótékonyegylettel karöltve meg tartandó november 6 és 7-iki jótékonycélú vásárukon részt venni óhajtanak, hogy a terem és a sátrak beosztása végett *f. hó 27-én, szeddán délután negyed 1 órakor a Bika szálló igazgatósági irodájában* (főlelelet) annál is inkább megjelenni szíveskedjenek, miután a Jótékonyegylet által a sátrak felépítéséhez díjtalanul kölcsönadandó deszka és léc szétosztása is ekkor fog megtörténni.

Szövetségi vacsora november 6-án, szombaton este 8-kor a Haas és Petrakovic-féle pályaudvari étteremben!

Állandó „Baross” asztal van az Arany-Bika kávéházban!

Városi kedvezményes tűzifa szétosztása. A kötött javadalmazásu kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők részére hétfőn osztott ki bizottságunk 100 köbméter fát. E héten újabb ugyanilyen mennyiség kerül szétosztásra. Ezúton figyelmeztetjük és kérjük a szétosztásban részesülőket, hogy a befizetéseket pénztárunknál pontosan teljesítsék, nehogy egyes késedelmes befizetések miatt a faultványok szétosztása halasztást szenvedjen. Akik értesítve lettek és a pénzt befizették, utalványukat f. hó 25-től kezdve, mihamarabb vegyék át Kossuth-u. 7. sz. alatt. Sturm János (Darabos-u. 52.), Józán István (Péterfia-u. 25.) és Zákány József (Piac-u. 43.) fuvarozási vállalatok kedvezményes áron hajlandók a befuvározást elvégezni.

Színház

A színházak és mozgósínházak közleményei.

Ma szerdán 27-én C) bérletben a Csokonai színház Tóth Ede pályanyertes népszínművét a *Falu rosszát* tűzte műsorra Szigetivel, Bodán Margittal, Székely Zizivel, Szalmával és Bakoss Saroltával a főszerepekben. A beteg László Gyula szerepét Csolnakossy Gyula játssza.

Pearl White főszereplésével az Arany pille, befejező részét ma utoljára mutatja be az Apolló.

Tarzan (a dsungel gyermeke) második és befejező részét holnap csütörtökön mutatja be az Apolló. Jegyelővétel.

Cesarina a világ urnöje „Ophir, a hatezer éves város” című ötödik részét mutatja be az Urania. Jegyelővétel.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.

Törvénykezés

A Gazdasági Akadémia kommunistái

Brebobszky József gépész és *Fülöp József*, a pallagi m. kir. Gazdasági Akadémia alkalmazottjai voltak. A proletárdiktatúra eszméi ezeket is megszédítette s az azeótt oly dolgos embereket a romlásba vitték.

Ma vonta felelősségre Brebobszkyt és Fülöpöt az ötös tanács a Kommunizmus alatti szereplésükért. Elnök Nagy Kálmán volt, a vádat Mező Sándor kir. ügyész képviselte, a védelmet Aczél Jenő dr. ügyvéd látta el. A vádirat izgatással és hatóság elleni erőszakkal vádolja Brebobszkyt és Fülöpöt, mivel a vallás és a polgári társadalom ellen izgatott az akadémián, az ottani kaszinót, sporttelepet köztulajdonba vették; egyik tanártól elvették a tornénykiosztási jogot, a munkásoknak tejet osztottak ki, a gazdasági kertekben rendelkeztek.

A két vádlott a mai főtárgyaláson tagadta ezeket, különösen Brebobszky erősítette ártatlanságát. Sok tanút hallgattak ki, köztük Gass Gyulát, a Gazdasági Akadémia igazgatóját, Takacs Zsigmond, Velich István, Stolp Odón tanárokat. A tanúk szerint Brebobszky és Fülöp a szervezkedés szükségességét hangoztatták. Több gyűlésen hallották beszélni a vádlottakat, akik olyan kijelentéseket tettek, hogy az urak az okai minden bajnak, mindnyájan elvtársak vagyunk, nem kell a templom, sem a vallás stb. *Márton Béla* tanu hallotta, amikor Brebobszky ezeket mondotta. Majd kibabrálok én ezekkel, ha egy kicsit megmelegszen! *Liebhárd* Ágoston elmondja, hogy őt Brebobszky felelősségre vonta, hogy miért nem dolgoztatja a munkásokat Nagypénteken, mert most már nincs ünnep, csak Karácsonykor, meg a forradalom évfordulóján.

Több tanu a főtárgyaláson semmire sem akart emlékezni. A tanúhallgatások után Mező Sándor ügyész mondta el vád, Aczél Jenő ügyvéd pedig védőbeszédét, amúttán a vádlottak mondtak még pár szót a védelmükre. A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint mindkét vádlottat izgatásért és zsarolásért egy évi börtönrre ítélte. A büntetésből 6 hónapot vett kitöltöttnek a bíróság. Az ítélet jogerős.

Ítélet a tolvajbánda felett. Tegnap fejezte be a törvényszék a Veres István-féle tolvajbánda ügyében a főtárgyalást. 18 nő és 5 férfi felett mondott a bíróság ítéletet. A főbűnösöket, Veres Istvánt 1 évi, Nagy Sándornét 8 hónapi börtönrre ítélte a bíróság, míg a többi vádlottak 1-2 hónapi, illetőleg pénzbüntetést kaptak.

Rose Nyelviskola

SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ.

SPORT

A bajnokság állása. A vasárnapi bajnoki mérkőzések nagy eltolódást idéztek elő a bajnoki sorrendben, csupán a DEAC tartotta meg változatlanul az első helyet 8 ponttal. Második a DVSC, harmadik a Kisvárdai TE, negyedik a DTE, ötödik a DMTK, hatodik a Nyiregházi TVE, mind 5 ponttal, hetedik a KASE 4, nyolcadik a Szolnoki MTE 2, utolsó a Nyomdász S. Club 0 ponttal.

Lóverseny Debreczenben. Szombaton, október 30-án délután 1 órakor rendezte a MOVE lovas sportegylet lóversenyt a bősziroményi-úti lóversenyterén, a következő programmal: I. Aliszi verseny. II. Akadályverseny, táv. 3600 méter. Nagy akadályverseny, táv. 4000 méter. IV. Vadászverseny, táv. 3000 m. V. Tiszti akadályverseny, táv. 3200 méter. Ezekben a versenyszámok győztesei tiszteletdíjakat kapnak. Az utolsó verseny szám, amit különösen nagy érdeklődés előz meg, a mezői gazdák versenye a város 2000 koronás díjáért, táv. egyszer a pályát körül.

Debreczenben hosszú idő óta ez lesz az első lóverseny s az előjelekből ítélve megerdemelt siker mellett fog lefolyni. Helyárak: páholy 120 korona, korzósülés 30, tribün 25 korona. Tisztek és hölgyek 20 kor., állóhely 15 os 10 korona. A versenyen lesz büfő, totalizátor, katonazene.

Belpékek a DEAC-ba. A bajnokság élén álló egyetemi csapat, amely most Debreczen legjobb csapata, két kiváló játékosal erősödött meg. Ökrös Sándor és Ökrös Károly, a DEAC régi játékosai, akiket jól ismer a debreczeni közönség ismét visszaléptek a DEAC-ba. Mindkét játékos már játszani fog a Szolnoki MTE ellen.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Debreczeni Gazdák Bankja,

Kossuth-u. 17. Kölcsönöket folyosít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbead (safe deposit) páncél rekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felvételnek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Téli káposzta kapható Deák Ferencz-u. 13. szám alatt.

Eladó az Ujkertben 586 négyszögöl szőlő 2 szoba veranda, pince, jövizű szivattyus kut, azonnali beköltözhető lakással. Értekezhetni Bathyányi utca 6. Király pénztárossal.

Érett trágya nagy mennyiségben kapható a Vilmos laktanyában. Érdeklődők forduljanak a laktanya parancsnokságához.

Jobb

családból harisnyagép kötéshez nők felvételnek. Benyás harisnygyár Csapó 42

Kocsis

készpénzfizetésre és lakásra azonnali felvétel. Gazdák Bankja Kossuth-utca 17. szám.

Élveszett

vasuti arcképes igazolványom Vas Erzsébet névre szót a József kir. herceg utcától a Szentannág szíves megtalálóját nagyon kérem, hogy szolgálatára be Iparbankba Szentanna-utcára.

Diót

keresek megvételre. Ajánlatokat a minőség és ár megjelölésével a kiadóba kérek „Dio” jelige alatt

Bütorozott

szobát keresek. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Elcserelném

civil béreit téli kabátomat egy tiszt i bekeccsel. Ertekezni lehet a Csokonai színház kapusánál.

Koros Sándor
főtli-szabó Kossuth-u. 60.
Baját kénytelen elegáns férfi ruhák kaphatók.

FORGÁCS I.
műorás
Bádóges-u.

Zákány József

fuvarozási vállalata

PIAC-UTCZA 43. SZÁM.

Rövény és Altmann
szőlők, piac 42. Pannónia étel. Búrnylon o ezekbe vágo munkákat pontosan és letá-nyosan készítenek.

Bőlyegzőgyár és véso-intézet
PAULÓ I.
Bathyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

Hirdetését

d. u. 2 óráig adja be a

HAJDUFÖLD

kiadóhivatalba

(Piac-u. 59) ha azt

akarja, hogy másnap

ezzen és ezzen olvassák!

Petroleum kiosztás

Értesitem a közönséget, hogy a petroleumjegyek szelvényére f. hó 28-ától petroleum fog kiosztatni és pedig:

1. sorozatu petroleumjegy első szelvényére egy liter.

2. sorozatu 1. szelvényére egy és fél liter,

3. 4 és 5 sorozatu első szelvényre egy-

egy liter. A petroleum fogyasztói árát literenként 32 koronában állapítom meg.

A petroleumot annál a kereskedőnél lehet beváltani, kinél a jegy bejegyeztetett.

A kereskedők a petroleum utalványt a lisztosztálynál (Piac-u. 9.) sürgősen vegyék át.

A petroleumjegyek 1. szelvényét a kereskedők nov. 4., 5. és 6-án számolhatják el.

Debreczen, 1920. okt. 26.

Rözzelmezési Ugyosztály.